ים:

ל) קדושין מד., ב) [לקמן לה. פסחים ט. ע"ו מל:

חולין י.], ג) [עיין תוספות

ד) [לקמן לח. כתובות פ:], ד) לעיל ח: לקמן לט. כתובות פב:, 1) [ע"א],

ז) [דברים כה], מ) ל"ל ואפילו רש"ל, ט) (ל"ל דאי

זיקה רש"ל),

תורה אור השלם

1. כִּי יַשְׁבוּ אַחִים יַחְדֵּוּ

ומת אחד מהם ובן אין

לוֹ לֹא תִּהְיֶה אֲשֶׁת הַמֵּת

יבא עליה וּלְקּחָה לוֹ יָבא עליה וּלְקּחָה לוֹ

ביני בּינֶיתָּיה: לְאִשָּׁה וְיִבְּמְה: דברים כה ה

הגהות הב"ח

(מ) תום' ד"ה חלד וכו'

בלא כלום. נ"ב ס"א שלא

יבא להתיר אשת אחיו שלא היה בעולמו: (כ) ד"ה ליערכינהו וכו׳ בתראי קאי כדפי׳ הס״ד:

ח: סד"ה ויבמה],

נא טוש"ע אה"ע סימן

מסו סעיף ג:

תוספות ישנים

ביאתה או חלינתה של אחת מהן פוטרת לרתה. ומפרש לה ואזיל חלץ לבעלת מאמר לה ואזיל חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה לרחה וא"כ הא דקאמר ביאתה או חלילתה של אחת מהן פוטרת לרחה שאינה בעלת וטעמא דביאתה או חלינתה ועמתם דבימהם או חבינתם פוטרת לרחה היינו ממה נפשך דאי מאמר קונה מרווייהו חזיין דהוי יבם ואח"כ נולד וא"כ כי מייבם לחדא מפטרה לרחה. ואי מאמר אינו קונה מלי לייבומי אשת השני דהא לא הוי לרת אשת אחיו [שלא סיהו בעולמו וכללו (אבל) קונה קלת ואינו קונה מכל וכל אלא אומר [או] קונה מכל וכל או אינו קונה כלל. אבל חלץ לבעלת מאמר לא ושכנ חוק לפשכנו מחמת לכו נפטרה לרתה דשתא מאמר אינו קונה כלל ונמצא שהחליצה בחנם היתה ואינה כלום שהיה חשת אחיו שלה כנום שהיה משת מהיו שנה היה בעולמו וא״כ לא נפטרה לרתה ולריכה לייבם מאמר הא מיינה בעלמ מאמר הא מיימ היתה זקוקה לאחיו השני והויא ליה אשת את השיי אשת אחיו שלא היה בעולמו איירינן דסבר ר' שמעון אין זיקה וא"כ לא היי לת אשת אחיו שלא היה בעולמו. ואף לר' הושעיא דאמר לר' שמעון יש זיקה חיקה ככנוסה לא קשה מידי דא"כ היא עלמה יכולה לייבם כיון דזיקה ככנוסה דהוי כמו יבם

ואח"כ נולד:

רבי שמעון אומר ביאתה או חליצתה כו'. פי׳ נקונטרס דקסנר ר' שמעון מאמר ספק קונה ספק אינו קונה וכשייבם או חלץ לשניה נפטרת בעלת מאמר ממ"נ ונראה שפי" כן דאין ר"ל שיקנה

> אחיו שלא היה בעולמו במאמר אלא ודאי קסבר דקני לגמרי או לא קני כלל וא"ת אכתי צרתה היא בזיקה וי"ל דר"ש סבר אין זיקה ולר"י נראה דאפילו ס"ל דיש זיקה ומאמר קונה קלת מדרבנן ניחא ש דאין זיקה אוסרת ולא המאמר אלא היכא דאם היתה נשואה היתה אוסרת וכאן אם היתה נשואה היא עלמה היתה מותרת לר"ש דשרי ייבס ואח"כ נולד ומ"מ אמת הוא דלר"ש אי לא קני מאמר לא קני אפילו מדרבנן מדקאמר לעיל אם מאמרו של שני אינו מאמר אשת ראשון בועל משמע דלא קני כלל: חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרתה. וא"ת ואמאי לא דייק

> מהכא תיובתא לר' אושעיא דלדידיה כיון דהוי זיקה ככנוסה אמאי לא נפטרה הלרה וי"ל מדרבנן כדאמר לעיל גזירה משום שתי יבמות הבחות משני בתים חדא מיחללה וחדא מיפטרה (א) בלא כלום:

כנםה ומת ואח"ב נולד לו אח ובו'. הא מילתא דפשיטא היא ולא הוה לריך כלל למתנייה ואר"י דלא שנאה אלא לאשמועי׳ דהאי תנא עירובי מערב ותני מילי בהדי הדדי ולהכי דייק מינה דבנולד ולבסוף ייבם לא פליג ר"ש מדעריב ותני להו בהדי כנסה ומת ואח"כ נולד לו אח דמודה בה ר"ש דאי בנולד ולבסוף ייבם פליג נמי ר"ש א"כ בהדי סיפא הוה ליה למיערבה ולא בהדי רישא והשתח א"ש דלה מותיב לר' חושעיה ממתני׳ דלא עריב ותני להו דאברייתא שייך למידק כדפרישית:

לערבינהו ולתנינהו. לא כמו שפירש בקונטרם דאכולהו קאי

דאכנסה ומת ואח"כ נולד ודאי ל"פ ר"ש אלא אתרי בתראי קאי (ט: נמרינן מביאה דיבמה. דאע"ג דמאמר אינו אלא מדרבנן

מ"מ מר מסתבר ליה דעשאוהו חכמים כביאה ולמר מסתבר דעשאוהו כקדושין וכה"ג איכא בפ"ק דב"מ (ד' יא. ושם) דקאמר מר יליף מליאה מגע אע"ג דלקטן לית ליה זכיה אלא מדרבנן כדאמרי׳ בסוף הניזקין (גיטין סא. ושם):

לעילוי ומפרש ר"ש ואזיל: חלך לבעלת מאמר לא נפטרה לרה. כלומר לר"ש מדרבנן דא"כ לא היה יכול לייבם השניה דהויא לה לרת אשת הא דקאמינא ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת לרתה כגון ר' שמעון אומר ביאתה או חליצתה של אחת מהם פומרת צרתה חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרה כנסה ומת ואח"כ נולד לו אח או שנולד לו אח ואח"כ כנסה ומת שתיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום כנסה ונולד לו אח ואח"כ מת שתיהן פמורות מן החליצה ומן הייבום דברי ר"מ ור' שמעון אומר הואיל ובא ומצאה בהיתר ולא עמדה עליו שעה אחת באיסור מייבם לאיזו מהן שירצה או חולץ לאיזו מהן שירצה הא בבא דסיפא למאן קתני לה אילימא לר' מאיר התני לה מכדי לא שני ליה לרבי מאיר בין ייבם ואח"כ נולר בין נולד ואח"כ ייבם לערבינהו ולתנינהו אלא לאו רבי שמעון ובייבם ואח"כ נולד פליג בנולד ואחר כך ייבם לא פליג ש"מ אמר מר עמד השני לעשות מאמר ביבמתו ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שנולד לו אח ומת ראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או חולצת או מתייבמת מאי עמד ומאי לא הספיק אי עבד עבד ואי לא עבד לא עבד אלא עמר מדעתה ולא הספיק מדעתה אלא בעל כרחה ודלא כרבי דתניא יהעושה

מאמר ביבמתו שלא מדעתה ר' אומר קנה "וחכ"א לא קנה מ"ם דר' גמר מביאה דיבמה מה ביאה דיבמה בעל כרחה אף קדושין דיבמה בעל כרחה ורבנן גמרי מקרושין דעלמא מה קרושין דעלמא

מדעתה אף קדושין דיבמה מדעתה במאי קמיפלגי מר סבר מילי דיבמה ממילי דיבמה הוה ליה למילף ומר סבר מילי דקדושין

בעל כרחה דאם בא עליה אפי׳ באונס קנאה: קרושין דעלמא. ממילי דקדושין חוה ליה למילף עשה בה והלכה והיתה לאיש אחר (דברים כד) מדעתה משמע: אי נימא אנולד לו מאמר ואח"כ נולד לו אח או שנולד לו אח את. קודם מאמר בהא לימא ר"ש ביאת השניה כשרה והא דייקת מסיפא דבנולד ולבסוף ייבם לא פליג והוה ליה אשת אחיו שלא היה בעולמו ודלמא מאמר קני וה"ל

ואח"כ עשה בה מאמר ומת ראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה חולצת ולא מתייבמת ר"ש אומר ביאתה או חליצתה של אחת מהן פומרת צרתה ר"ש אהייא קאי אילימא אנולד לו אח ואח"כ עשה בה מאמר הא אמרת בנולד ולבסוף ייבם לא פליג ר"ש אלא אעשה בה מאמר ואח"כ נולד לו אח חלץ לבעלת מאמר לא

נפטרה צרה מ"ט משום דהואי צרה ודאי ובעלת מאמר ספק יואין ספק מוציא מידי וראי יתיב רב מנשה בר זביד קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר מאי מעמא

דר"ש מ"ם דר"ש כראמר מעמא הואיל ובא ומצאה בהיתר ולא עמדה עליו שעה אחת באיסור אלא מאי מעמא דרבנן אמר קרא יולקחה לו לאשה יויבמה עדיין יבומים הראשונים עליה אלא הא דתנן סכנסה הרי היא כאשתו לכל דבר סואמר רבי יוסי בר חנינא מלמד

לא נפטרה לרה דדלמא מאמר לא קני וממילה פטורה משום השת החיו שלא היה בעולם וחלינתה אינה חלינה והכי מפרש לקמן: או שנולד לו אח. דה"ל נולד ולבסוף ייבס: שתיהן פטורות. בהא לא פליג ר"ש וכרב פפאם: הך בבא דסיפא. ייבס ולבסוף נולד: למחן קחני לה. כלומר להודיע כחו של מי קתני לה בפני עצמה ולא עירבה עם נולד ולבסוף ייבם: אילימא לר"מ. לאשמועינן דבהא נמי אסר ולאו למימר דר"ש אהך לחודה הוא דפליג: לערבינהו. לבבי וליתני ברישא הכי כנסה ומת ואח"כ נולד לו אח או שנולד לו אח ואח"כ כנסה ומת או שכנסה ונולד לו אח ואח"כ מת שתיהן פטורות אלא מדפלגינהו ש"מ משום דאיירי בה ר"ש היא דאשמועינן דבהא לחודה פליג משום דבא ומנאה בהיתר אבל ברישא מודה: אלא בעל כרחה. וקמ"ל דמאמר בע"כ ואפילו למקלת לא קני ושניה יבומי נמי מייבמה: ביחה דיבמה. אמרי' בפ"ק (דף ח:) ויבמה¹⁾

שניה לרת ערוה ועוד מאי פוטרת

לרתה איכא הא מיפטרה וקיימא

דאשת אחיו שלא היה בעולמו היא:

אלא אעשה בה מאמר ואח"כ נולד

אח. ואשמועינן ברישא דמאמר

ספק קונה לגמרי ספק לא קונה

ח אפי׳ מקלת לא מהני הלכך מייבס

או חולך לשניה ממ"ג אי מאמר

המת קנין גמור הוא הוה ליה ייבם ולבסוף נולד ואפילו קמייתא חזיא לייבומי ואי לאו קנין גמור הוא

בתרייתא שריא דלאו נרת ערוה

היא דקנין מקלת במאמר לית ליה לר"ש ובסיפה אשמועינן דייבם ולבסוף

שיהא חולך או מייבם לשניה והראשונה

פטורה ממ"ג אי מאמר קני הוי ליה ייבם ולבסוף נולד ואפיי ראשונה

מותרת לר' שמעון ובחלינה דחידך

מיפטרה דהא מאמר ככנוסה והוו להו

מבית אחד ואי מאמר לא קני הרי

שפיר ייבס לשניה דאשת אחיו שהיה

בעולמו היא ואינה לרת ערוה וראשונה

תצא משום אשת אחיו שלא היה בעולמו

אבל חלך לבעלת מאמר שהיא ראשונה

ר"ש אומר ביאסה כו'. מפרש לקמיה דאעשה בה מאמר ואח"כ נולד

לו אח קאי ומשום דקסבר מאמר ספק קונה ספק אינו קונה כדאמר

מוסף רש"י

העושה מאמר ביבמתו שלא מדעתה. נעל כרחה, אם זרק לה כסף ואמר לה הרי את מקודשת לי, רבי אומר. כשאר מאמר, להיות לריכה גט למאמר זה אם כא לחלון לה (קדושין מד.).

> נולד הוא דשריא אבל נולד ולבסוף ייבם אסורה דלא חימא ביאתה או חלינתה דקאמר ר"ש ברישא אנולד ואח"כ עשה בה מאמר נמי קאי: הויא לרה ודאי. זקוקה לייבם דאי מאמר קני תרווייהו חזו דהוי ליה ייבם ולבסוף נולד ואי מאמר לא קני שניה חזיא דלאו לרת ערוה היא ובעלת מאמר ספק זקוקה ספק אין זקוקה דדלמא לא קני והוי אשת אחיו שלא היה בעולמו וחליצתה לאו חליצה לפטור את הודאית: מ"ע דרבע, דאסרי בייבם ולבסוף נולד הרי לא עמדה על זה בזיקת אחיו שלא היה בעולמו מימיו: ולקחה לו לאשה ויבמה. אע"ג שכנסה עדיין קרויה יבמה. אית דגרס אי הכי תיבעי חלילה אלמה חנן כנסה הרי היא כאשתו כו׳ כלומר אי הכי דאשה שנחייבמה עדיין זיקה ראשונה עליה חיבעי חלילה כל אשה שנחייבמה ובא שני זה לגרשה לא תסגי לה בגט: